

Dyslexie

Definitie van het probleem en enkele wetenswaardigheden

Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door hardnekkige problemen in de automatisering van de woordidentificatie (lezen) en/of schriftbeeldvorming (spellen). De hardnekkigheid blijkt uit de discrepantie tussen inspanning en resultaat. De automatisering van klank/tekenkoppeling komt ook na langdurig en herhaald oefenen niet op gang. Het probleem manifesteert zich op klank/tekniveau.

Intelligente dyslectici omzeilen hun problemen en vallen in het basisonderwijs niet op; de latente problematiek wordt pas in het VO (VWO/ HAVO) manifest wanneer meerdere talen met eigen specifieke klank/tekenkoppelingen in korte tijd geautomatiseerd moeten worden.

Wat zie ik in de klas, hoe herken ik dit gedrag /deze stoornis?

Aandachtsproblemen: deze leerlingen hebben meer dan gemiddeld moeite om:

- ◇ Het spellingsproduct is veel slechter dan van klasgenoten. Opmerkelijk zijn de fouten in de spelling m.b.t. de klank/tekenkoppeling (de zgn. luisterwoorden).
- ◇ De leerling is niet of nauwelijks in staat om eigen werk op spelling te corrigeren.
- ◇ Het (stil)lezen verloopt veel trager dan bij de klasgenoten.
- ◇ Hardop lezen is slordig, leerling leest niet wat er staat.
- ◇ De leerling presteert op andere onderdelen niet minder dan zijn / haar klasgenoten.

De beste aanpak in de klas

Informeer bij de zorgcoördinator, leerjaarcoördinator of remedial teacher of de leerling een dyslexieverklaring bezit.

Indien ja: rekening houden met gemaakte afspraken* indien de school een dyslexieprotocol hanteert.

Indien nee: informeer de coördinator of remedial teacher over je bevindingen.

Vraag na of de leerling is opgevallen bij de screening naar LSP in de brugklas of bij de spel- leesprestaties bij de moderne vreemde talen.

- ◇ Kijk door de spellingfouten heen naar de kwaliteit van de taal. Beoordeel en /of bespreek die kwaliteit.
- ◇ Help bij de correctie van eigen werk en/of laat de leerling op een computer met spellingcontrole werken.
- ◇ Laat de leerling niet te veel bordwerk overnemen; verstrek zonodig een kopie.
- ◇ Maak gebruik van hulpmiddelen zoals: daisy-spelers, leespenen, computerleesprogramma's, voorgelezen studieboeken, etc.
- ◇ Geef extra mondelinge uitleg bij geschreven opdrachten.
- ◇ Laat plaatjes bij teksten staan.
- ◇ Geef extra tijd bij schriftelijke opdrachten.
- ◇ Zorg voor positieve bekrachtiging. Geef veel complimenten.
- ◇ Wees alert op faalangst.
- ◇ Maak gebruik van pre-teaching. Leg nieuwe stof vooraf mondeling uit.
- ◇ Zorg voor positieve leerervaringen en succeservaringen in lezen en schrijven/spellen.

** In vele gevallen bestaat die afspraak uit het aanbieden van de mogelijkheden die de wet toestaat bij landelijke examens: opdrachten en leeswerk in een groter lettertype, tekst op een geluidsdrager en tijdsverlenging bij proefwerken.*

In ieder geval niet doen

- ◇ Een onverwachte leesbeurt voor een langzame lezer. Laat een leesbeurt thuis voorbereiden.
- ◇ Een onverwachte spellingtoets bij een slechte speller.
- ◇ Het probleem ontkennen!
- ◇ Een dyslectische leerling aansporen meer aandacht aan spelling te besteden of harder te leren.